

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของ ตารางประกอบการอธิบายเป็นความเรียงตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ผลการทดสอบที (t-test)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน

ตอนที่ 2 เจตคติที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน

ตอนที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน

ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมจากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างก่อนกับหลังเข้าร่วมโปรแกรม รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ระหว่างก่อนกับหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม

การทดสอบ	n	\bar{x}	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม	35	16.66	292	2610	21.84**
หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม	35	25.00			

** $p < .01$ ($.01t_{34} = 2.75$)

จากตาราง 1 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมกับคะแนนเกณฑ์ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมกับคะแนนเกณฑ์

การทดสอบ	n	\bar{x}	S.D.	t
เกณฑ์	35	19.150	-	15.81**
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	35	25.00	2.15	

** $p < .01$ ($.01t_{34} = 2.75$)

จากตาราง 2 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 เจตคติที่มีที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน

หลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเจตคติต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และนำเสนอดังต่อไปนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ย / ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเจตคติที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลความหมายเจตคติที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลความหมาย
1. นักเรียนสนใจในการเข้ารับการอบรมเพียงใด	2.83	0.39	เหมาะสมมาก
2. นักเรียนคิดว่าระยะเวลาตลอดการฝึกอบรมเหมาะสมเพียงใด	2.57	0.56	เหมาะสมมาก
3. เรื่องราวในโปรแกรมฝึกอบรมน่าสนใจเพียงใด	2.71	0.46	เหมาะสมมาก
4. กิจกรรมที่จัดขึ้นมีหลายรูปแบบน่าสนใจเพียงใด	2.40	0.60	เหมาะสมปานกลาง
5. นักเรียนเข้าอบรมแล้วรู้สึกมีความเมตตาเพียงใด	2.91	0.28	เหมาะสมมาก
6. นักเรียนเข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตนเองเพียงใด	2.91	0.28	เหมาะสมมาก
7. หลังการเข้ารับการฝึกอบรมนักเรียนจะแก้ไขพฤติกรรมตนเองเพียงใด	2.80	0.40	เหมาะสมมาก
8. นักเรียนได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมครั้งนี้เพียงใด	2.80	0.40	เหมาะสมมาก
9. นักเรียนรู้จักระงับสติ อารมณ์ ไม่ให้โกรธหงุดหงิดง่ายเพียงใด	2.86	0.35	เหมาะสมมาก
10. นักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมแล้วนักเรียนเข้าใจปัญหาชีวิตเพียงใด	2.80	0.40	เหมาะสมมาก
11. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมแล้วจิตใจผ่องใสเพียงใด	2.77	0.42	เหมาะสมมาก
12. นักเรียนคิดว่าเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่และควรนำไปปฏิบัติเพียงใด	2.91	0.28	เหมาะสมมาก
รวม	2.77	0.59	เหมาะสมมาก

จากตาราง 3 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยเจตคติที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 0.59) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด คือ 1) นักเรียนเข้าอบรมแล้วรู้สึกมีความเมตตา 2) นักเรียนเข้าใจตนเองและเห็นคุณค่าของตนเอง 3) นักเรียนคิดว่าเป็นกิจกรรมที่แปลกใหม่และควรนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.28) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ กิจกรรมที่จัดขึ้นมีหลายรูปแบบน่าสนใจ อยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง ($\bar{x} = 2.40$, S.D. = 0.60)

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโปรแกรมฝึกอบรม ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในลักษณะความเรียง โดยแสดงจำนวนผู้ตอบไว้ในวงเล็บท้ายข้อความดังต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนต้องการเพิ่มเวลาในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรม เป็นระยะเวลา 3 ถึง 2 วัน ซึ่งจะทำให้การฝึกปฏิบัติกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมมีความต่อเนื่อง (25 คน)

2.2.2 สื่อการเรียนการสอนน่าสนใจ หลากหลาย สนุกและเร้าความสนใจดี (15 คน)

2.2.3 พระวิทยากรพูดชัดเจน จัดกิจกรรมสนุก มีอารมณ์ขันและเป็นกันเอง (18 คน)

2.2.4 นักเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม เพราะกิจกรรมส่วนใหญ่ต้องปฏิบัติเป็นรายบุคคล (7 คน)

2.3 ข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรม

2.3.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมพบว่า นักเรียนทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมในแต่ละครั้งมีความกระตือรือร้น มีพฤติกรรมแจ่มใส ร่าเริง ที่ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำกิจกรรมกลุ่ม ชักถาม แสดงความคิดเห็นการปฏิบัติกิจกรรมฝึกอบรม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน นอกจากนี้นักเรียนยังมีการพัฒนาเพิ่มเติม โดยการยื่นข้อถกเถียงอาหารเพื่อนั่งรอรับประทานอาหารพร้อมกัน กราบพระพร้อมกัน เป็นต้น

2.3.2 นักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมบางคนไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเวลาที่กำหนด โดยเฉพาะการนั่งสมาธิเป็นเวลานานๆ ซึ่งควรนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เวลาเหมาะสมยิ่งขึ้นนอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน

ตอนที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา

โปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา ที่ได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 มีการประเมินผลโปรแกรมฝึกอบรม โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนก่อนกับหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมกับคะแนนเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมต้องสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมต้องสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ จึงจะถือว่าโปรแกรมฝึกอบรมนี้ช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาให้กับนักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรม และผลการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาของนักเรียนหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาหลังเข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการพิจารณาการตอบแบบสอบถามเจตคติที่มีต่อโปรแกรมฝึกอบรมของนักเรียนแสดงให้เห็นว่า โปรแกรมฝึกอบรมคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้ แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมระหว่างดำเนินการทดลอง พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมโปรแกรมฝึกอบรมบางคนไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเวลาที่กำหนด โดยเฉพาะการนั่งสมาธิเป็นเวลานานๆ ซึ่งควรนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เวลาเหมาะสมยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่สนใจการนำหลักคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยการเชื่อมโยงสู่การปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน